

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro

Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Doamnei Manon Emilia Cristoloveanu, Director General

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Galați

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE Nr. 18786 / 24 OCT. 2019

RECOMANDAREA

Nr. 102 din 24 OCT. 2019

**referitoare la respectarea art.22 și art.49 din Constituția României privind
dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, și protecția copiilor și tinerilor**

În baza Împuternicirii nr. 16870/30 septembrie 2019, d-na _____, consilier, d-na _____, expert, și dl _____ consilier, din cadrul Domeniului *Apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului*, împreună cu d-na _____, consilier în cadrul *Biroului Teritorial Galați*, au efectuat o anchetă la **Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Galați și a centrelor de tip rezidențial pentru minori aflate în subordine în perioada 02-04 octombrie 2019**, vizând posibila încălcare a art.22 și art.49 din **Constituția României** privind *dreptul la viață și la integritate fizică și psihică*, respectiv *protecția copiilor și tinerilor*.

Informații specifice anchetei :

Mass-media a dat publicității, în data de 26 septembrie 2019, un articol referitor la situația copiilor dispăruți în perioada 2018-2019 din România, a căror dispariție nu este menționată pe site-ul Poliției Române. Astfel, conform articolului apărut pe

Portalul Tabu, "Deși oficial sunt 7000 de copii dispăruți de acasă. pe site-ul Poliției Române apar doar 18 poze ale unor copii anunțați ca fiind dispăruți. (...). Între timp, cineva a făcut mici adăugiri pe site și acum, la secțiunea copiilor dispăruți apar ceva mai multe poze – adică 79."

Conform articolului apărut, în majoritatea noilor cazuri sunt copii dispăruți din centre speciale pentru minori. În cazul uneia dintre fete se menționează că *"La data de 28.06.2019 a plecat din centru (Centrul de Asistență pentru Copilul cu Cerințe Educative Speciale – D.G.A.S.P.C. Galați) fără permisiunea personalului împreună cu minora și nu au mai revenit până în prezent. Aceasta părăsește centrul de plasament în care a fost instituționalizată, în mod frecvent și are un comportament deviant. O altă fată a plecat din Casa de Tip Familial „FLOARE DE COLȚ” - D.G.A.S.P.C. Galați la cursuri și nu a mai revenit până în prezent.*

Din Casa de Tip Familial „AURORA” -D.G.A.S.P.C. Galați la data de 06.02.2019, o minoră a plecat și nu a mai revenit până în prezent. În data de 26.05.2019, o altă minoră a plecat din același centru, fără acordul personalului de serviciu și nu a mai revenit până în prezent. O alta a plecat din Centrul de Asistență pentru Copilul cu Cerințe Educative Speciale – D.G.A.S.P.C. Galați în data de 31.07.2019 din centru fără permisiunea personalului și nu a mai revenit până în prezent. Un băiat a plecat de la C.R.R.S.C.- Casa „DAVID AUSTIN” Munteni - D.G.A.S.P.C. Galați în data de 04.08.2019, minorul a plecat din centru și nu a mai revenit. Un alt minor a plecat tot de la C.R.R.S.C.- Casa „DAVID AUSTIN” Munteni - D.G.A.S.P.C. Galați."

Din 79 de copii anunțați dispăruți pe site-ul Poliției Române – 21 de copii sunt din centrele care aparțin D.G.A.S.P.C. Galați. Astfel, au dispărut copii de la Complexul de Servicii Sociale "Dumbrava Minunată", Casa „Ștefan”, Centrul de reabilitare și reintegrare socială a copilului - Casa „David Austin”, Centrul de Asistență pentru Copilul cu Cerințe Educative Speciale, Centrul de Plasament Tecuci, Casa de Tip Familial „FLOARE DE COLȚ”, Centrul de primire copii în regim de urgență „IRENE & STUART”, Casa „AURORA”.

Având în vedere aspectele prezentate de mass-media, și ținând cont de posibila încălcare a prevederilor **art.22 și art.49 din Constituția României** privind *dreptul la viață și la integritate fizică și psihică și protecția copiilor și tinerilor, Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu în acest caz prin dosarul nr.16869/2019.*

Ancheta efectuată la sediul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Galați a vizat atingerea următoarelor obiective :

1. Solicitarea informațiilor cu privire la minorii ce au părăsit centrul de tip rezidențial fără permisiune, motivele instituționalizării, informații de natură medicală (dacă aveau afecțiuni medicale, dacă urmau vreun tratament, dacă erau incluși în programe de terapie-consiliere psihologică).
2. Stabilirea circumstanțelor în care minorii au părăsit centrul fără permisiune. Verificarea procedurilor existente privind admisia în centru; acordarea biletelor de învoire pentru beneficiari și a perioadei maxime admise acordate; notificarea evenimentelor deosebite și a absenței fără permisiune din cadrul centrului; a procedurilor privind siguranța și securitatea în cadrul centrului (în conformitate cu Ordinul Ministrului Muncii și Justiției Sociale nr. 25/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip rezidențial destinate copiilor din sistemul de protecție specială);
3. Solicitarea documentelor ce atestă funcționarea centrului, respectiv Licența de funcționare, Regulament de ordine interioară, Metodologia de Organizare și funcționare, și verificarea gradului de ocupare a schemei de personal.

Ancheta efectuată la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Galați a evidențiat următoarele:

Discuțiile s-au purtat cu domnul _____, **Director Executiv Adjunct DGASPC Galați**, doamna _____, **Director Adjunct** și doamna _____.

_____, **șef serviciu Management de Caz pentru copii din servicii de tip rezidențial**, care ne-au furnizat verbal și scris toate informațiile și documentele solicitate. La data efectuării anchetei, sunt înregistrați pentru Municipiul Galați un număr de:

- **13 minori dispăruți;**
- **6 minori au revenit în centre;**
- **2 dintre dispăruți sunt majori;**
- **2 dispăruți sunt copii din familii (se presupune că un minor ar putea fi înecat);**
- **1 minor se afla în spital, însă figura dispărut.**

Astfel, la data efectuării anchetei, situația copiilor dispăruți pe centre era următoarea:

- 4 copii dispăruți din cadrul Centrului de Reabilitare și Reintegrare Socială a copilului Casa "David Austin", Com.Munteni, Județ Galați;
- 2 copii dispăruți din cadrul Centrului de Asistență pentru Copilul cu Cerințe Educative Speciale Galați;
- 2 copii din cadrul Serviciului de tip rezidențial pentru copii "Casa Aurora";
- 2 copii din cadrul Serviciului de tip rezidențial pentru copii "Dumbrava Minunată";
- 1 copil din cadrul Centrului de Primire în Regim de Urgență "Irene și Sturt";
- 1 copil din cadrul Serviciului de tip Rezidențial pentru copii "Floare de Colt";
- 1 copil din cadrul Serviciului de tip rezidențial pentru copii "Casa Ștefan".

În cadrul anchetei au fost solicitate dosarele tuturor copiilor ce figurează dispăruți, precum și a celor care au revenit în centru, fiind verificate documentele referitoare la: rapoartele de reevaluare a situației minorilor, evaluările și fișele de consiliere psihologică, adresele către Poliție privind părăsirea centrului fără permisiune, situația medicală și școlară a minorilor, documentele privind tratamentele medicale administrate.

Referitor la situația și scurtul istoric al copiilor dispăruți, s-a convenit de comun acord cu reprezentanții DGASPC Galați prezentarea cazurilor de către managerii de caz. După analiza tuturor documentelor din cele 13 dosare ale copiilor ce figurează dispăruți, a celor 6 copii care au revenit, precum și interviuarea acestora, au reieșit următoarele:

Concluzii:

1. **Minorii nu au părăsit centrul rezidențial în urma unor abuzuri săvârșite deliberat în cadrului reședințelor.** În urma discuțiilor purtate cu beneficiarii care au revenit singuri în centre ori au fost aduși de reprezentanții Poliției, a reieșit faptul că, parte dintre ei, doresc să muncească pentru a câștiga bani, iar fetele (începând cu vârsta de pleacă din dorința de a fi alături de prietenii lor și de a scăpa de regulile și obligațiile impuse de adulți.

2. **O parte dintre minorii dispăruți nu se pot adapta condițiilor din centre.**

Până la o anumită vârstă, copiii au trăit în condiții improprii, de multe ori în locuri improvizate, sub cerul liber. După instituționalizare, o mare parte dintre acești copii aleg să meargă la într-un mediu cunoscut, familiar, poate chiar la rude, din dorința de a câștiga mici sume de bani lucrând cât mai mult în natură (având grijă de animale, la grădina de legume, în livadă sau ajutând la tăiat de lemne în pădure).

3. **Au fost vizitate următoarele centre de tip rezidențial aparținând DGASPC Galați:**

- Serviciul de tip rezidențial pentru copii "Casa Ana";
- Serviciul de tip rezidențial pentru copii "Casa Ștefan";
- Serviciul de tip rezidențial pentru copii "Floare de Colț";
- Centrul de asistență pentru copilul cu cerințe educative speciale Galați;
- Centrul de reabilitare și reintegrare social a copilului Casa "David Austin" - Munteni;
- Centrul de Plasament Tecuci.

Urmarea discuțiilor purtate cu 5 dintre minorii care au fost declarați dispăruți și care ulterior au revenit, s-a constatat faptul că niciunul dintre aceștia nu a declarat rele tratamente în centru sau o altă formă de abuz fizic/sexual/emoțional ori o altă traumă suferită în centru, ca fiind motivul plecării. Doi dintre minori au declarat că au mers la domiciliul fraților; un alt copil a declarat faptul că a fost la o familie pentru a munci (a tăiat lemne la pădure); două minore au declarat faptul că au mers la prietenii lor. O altă minoră este beneficiară a serviciilor oferite în cadrul Centrului Maternal,

Nu am putut discuta cu minora întrucât la data efectuării anchetei se afla internată în spital pentru investigații și supraveghere medicală de specialitate.

În toate centrele vizitate, beneficiarii s-au declarat mulțumiți de condițiile oferite și de relația cu personalul angajat. Copiii au participat activ la discuții, nu au manifestat teamă, reticență, nu au avut un comportament ezitant ci dimpotrivă, și-au exprimat deschis opiniile și emoțiile pozitive cu ocazia vizitei noastre în centru. Copiii au răspuns întrebărilor adresate fără teamă și fără a căuta aprobarea non-verbală a personalului din centru.

Referitor la documentele existente în dosarele copiilor, acestea erau întocmite conform prevederilor legale și a procedurilor stabilite la nivelul conducerii DGASPC Galați; reevaluările erau efectuate trimestrial, toți copiii au beneficiat de evaluare și consiliere psihologică, precum și de evaluări medicale de specialitate, ori de câte ori situația o impunea.

Posibile cauze ale părăsirii centrului fără permisiune de către minori ar putea fi:

- 1. Carențe instructive-educative ale minorilor**, absența instruirii adecvate în concordanță cu vârsta cronologică. Minorii nu frecventează cursurile școlare zi de zi, majoritatea sunt înscriși în cadrul Programului "A doua Șansă", iar cursurile se desfășoară cu frecvență redusă, în timp ce alții refuză categoric să mai meargă la școală. În restul timpului, **minorii nu au un program bine stabilit, nu desfășoară activități planificate de stimulare intelectuală/creativă, terapie ocupațională, activități menite să le dezvolte deprinderile de viață independentă sau activități sportive.** Cei mai mulți își petrec timpul socializând pe internet sau în afara centrului, în anturaje nepotrivite. **Este necesară formarea continuă a personalului pentru implicarea adecvată a minorilor în activități educative și de recreere, conforme vârstei cronologice și dezvoltării acestora.**
- 2. Absența unor modele parentale pozitive și a unui climat echilibrat în familia de origine:** toate experiențele din mica copilărie (mai mult sau mai puțin traumatizante) precum și modelele comportamentale dobândite și asimilate în familia naturală, își pun amprenta asupra dezvoltării personalității copilului. În absența unor modele pozitive în rândul tinerilor și chiar a promovării în mass-media sau în mediul on-line a unor comportamente ce întăresc sistemul dobândit (agresivitate sub toate formele, consum de alcool/substanțe interzise, sexualitate fără control și relații întâmplătoare, stimă de sine scăzută, comportamente ce sfidează bunul simț, legalitatea și morala), copiii și tinerii nu găsesc echilibrul și sensul propriei valorizări, nu își doresc să aibă realizări în plan profesional ori personal și nu acced spre atingerea unor obiective, planificându-și viitorul.

3. **Slabă capacitate de conștientizare a riscurilor în cazul expunerii la situații potențial periculoase** – discuțiile purtate cu tinerele care au părăsit centrul pentru a merge la domiciliul prietenilor ori a fetelor care consimt fără opreliști la relații întâmplătoare cu diverse persoane, mai mult sau mai puțin cunoscute, au conturat acest aspect, **al lipsei de conștientizare atât a riscurilor, cât și slaba capacitate comprehensivă a situațiilor de viață.** În general, minorele sunt ușor influențabile și ușor de manipulat datorită curențelor de ordin emoțional-afectiv (majoritatea suferă de trauma de abandon).

4. **Minorii manifestă dezinteres în a anticipa sau previziona anumite aspecte ce pot evolua în cadrul diverselor experiențe de viață,** aceștia preferă să trăiască "aici și acum", fără să-și proiecteze viitorul. Se poate pune în discuție și **nevalorizarea corespunzătoare a aptitudinilor, precum și lipsa unei consilieri vocaționale,** care ar trebui urmată de încurajarea firească a copilului și de întărirea unor comportamente dezirabile.

În temeiul prevederilor **art. 59 din Constituția României și ale art. 24 alin. (1), (2) și art.26 alin (2) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea Avocatului Poporului,** republicată, cu modificările și completările ulterioare;

pentru realizarea scopului constituțional și legal al **Avocatului Poporului,** respectiv apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice, în raporturile acestora cu autoritățile publice și pentru a pune în valoare colaborarea între Avocatul Poporului, în calitate sa de mediator, și conducerea Inspectoratului de Poliție Județean Galați, emit prezenta

RECOMANDARE

1. Conducerea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Galați va dispune măsuri pentru valorizarea corespunzătoare a înclinațiilor și aptitudinilor minorilor, implicarea acestora în activități specifice și stabilirea unui program zilnic de activități, desfășurarea periodică a ședințelor de consiliere vocațională a minorilor cu vârste cuprinse între 14-17 ani și identificarea posibilităților de angajare, în condițiile stabilite de lege, a minorilor care doresc să lucreze, începând cu vârsta de 15 ani.

2. Conducerea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Galați va dispune măsuri în vederea formării continue a personalului pentru implicarea adecvată a minorilor în activități educative și de recreere, adaptate dezvoltării și vârstei cronologice a acestora.

3. Conducerea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Galați va informa Avocatul Poporului în privința tuturor măsurilor dispuse.

RENATE WEBER
AVOCATUL POPORULUI

